

KORKEIMMALLE HALLINTO-OIKEUDELLE

***Päätös, johon haetaan
valituslupaa ja muutosta:***

Asia:

**Turun Hallinto-oikeuden päätös
04.12.2024 H2178/2024, Dnro 1612/03.04.04.04.17/2023
Päätöksen mukainen valitusaika päättyy 7.1.2025.**

Muu tieasia.

*Valitusluvan pyytäjä
ja muutoksenhakija:*

Kiinteistö Oy [REDACTED] -nimisen tilan
RN:o [REDACTED], Porin kaupungin Kuuminaisten kylässä
omistajana, kiinteistötunnus [REDACTED].

*Valitusluvan pyytäjän
ja muutoksenhakijan
asiamies ja prosessiosoite:*

Asianajaja [REDACTED]
Asianajotoimisto [REDACTED] Oy,
os. [REDACTED],
puh. [REDACTED].

Valituslupa

Valittaja pyytää, että Korkein Hallinto-oikeus myöntää juttuun valitusluvan.

Valitusluvan perusteet:

Asiassa on tarpeen Korkeimman Hallinto-oikeuden ennakkoratkaisu, koska hallinto-oikeuden ratkaisu on virheellinen ja perustuu virheelliseen lain soveltamiseen. Porin kaupungin teknisen lautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt lautakunta ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Hallinto-oikeuden ratkaisu kumota tuo lautakunnan päätös on virheellinen ja lainvastainen. Hallinto-oikeuden olisi pitänyt pysyttää lautakunnan ratkaisu.

Ratkaisulla on hakijalle suuri merkitys ja vastaista yksityisteillä varsin usein sovellettavaksi tulevaa käytäntöä varten tarvitaan ohjaava kannanotto. Puomeja on tuhansilla yksityisteillä, joten asia on senkin vuoksi tärkeä muissa samankaltaisissa tapauksissa. Tienpitäjällä, joka pitää tietä kunnossa, on oikeus rajoittaa yksityistien käyttöä ilman tarveharkintaa, ellei ylläpitoon saada valtion tms. avustusta. Hallinto-oikeuden ratkaisu, joka ei ole noudatetun käytännön mukainen, on annettu äänestyksen jälkeen ja siinä on todettu, että asia on epäselvä. Hallinto-oikeuden enemmistö on katsonut, että suostumusta myönnettäessä pitäisi käyttää tarpeellisuusharkintaa, vaikka puomia koskeva suostumus voidaan kunnassa evätä vain pätevistä syistä, jollaisen syyn olemassaoloa ei ole oikaisuvaatimuksen tekijän taholta edes väitetty olevan. Maapohjan omistusoikeus ei voi syrjäyttää tällaisella tavalla yksityisen oikeutta suojata omaisuuttaan ja estää asiatonta liikkumista yksityistiellä. Muutoin muutoksenhakija viittaa jäljempänä perusteluissa lausuttuun.

Muutosvaatimukset:

Muutoksenhakija pyytää, että arvoisa Korkein hallinto-oikeus myönnettyään valitusluvan tutkii asian ja kumoaa Turun hallinto-oikeuden ratkaisun sekä pysyttää Porin teknisen

lautakunnan päätöksen 3.10.2023 § 214 ja sitä edeltäneen liikenneinsinöörin päätöksen 20.4.2021. Päätöksellä valittajalle on annettu suostumus puomien asettamiseksi yhtiön omistamalle kiinteistölle [REDACTED] johtaville yksityistien liittymähaaroille 00-2020-K7280/ ja Y2003-14244/2, joille sillä on ainoana haltijana tieoikeus. Tämä suostumus tulee pysyttää. Puomit sijaitseva tiealueella, joka tie kulkee tilan [REDACTED] -alueella.

Lisäksi muutoksenhakija pyytää, että hänen oikeudenkäyntikulunsa korvataan Hallinto-oikeuden osalta 1.488 eurolla ja Korkeimman Hallinto-oikeuden osalta 2.008 eurolla, jossa 408 euroa on arvonlisäveron osuus sekä mahdollinen ratkaisun lunastusmaksu.

Perustelut valitusluvalle ja muutosvaatimuksille:

Valittaja uudistaa kaiken asiassa aikaisemmin lausumansa ja pyytää, että se otetaan huomioon asian käsittelyssä. Valittaja viittaa myös vähemmistöön jääneen asessori [REDACTED] äänestyslauseen. Lisäksi valittaja kunnioittaen esittää ja lausuu seuraavaa:

Porin kaupungin teknisen lautakunnan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, koska kokous on kutsuttu oikein koolle eikä esteellisyyttä ole ollut. Päätöksen tehnyt lautakunta ei ole ylittänyt toimivaltaansa, koska asia kuuluu lautakunnan päätettävin asioihin eikä lautakunnan tekemä päätös ole muutoinkaan lainvastainen. Lautakunta on perustellut ratkaisunsa. Asian esittelijä on huolellisesti valmistellut asian. Lisäperusteluja on vielä Porin kaupungin asiassa antamassa lausunnossa. Päätöstä ei olisi voinut hallinto-oikeus kumota. Kunnallisessa päätöksenteossa kunnan päätöksentekijällä on ns. vapaa harkinta päätöksen sisällöstä.

Asia on ollut Hallinto-oikeuden mielestä epäselvä. Tätä osoittaa se, että asiassa on äänestetty. Sekä päätökseksi tullut vaihtoehto että vähemmistöön jäänyt vaihtoehto ovat vastakkaiset niin lopputuloksen kuin perustelujenkin osalta. Samoin oikeudenkäyntikulut ovat jääneet kunkin asianosaisen vastattavaksi juuri asian epäselvyyden vuoksi.

Hallinto-oikeuden enemmistö on katsonut, että yksityistielain 29 §:n mukaisen tien käyttämisen kiellon ilmaiseminen liikenteenohjauslaitteella, vaatisi saman lain 25 §:n säännöksen mukaisesti liikenteenohjauslaitteelta edellytettävää välttämättömyysharkintaa. Tämä on melkoisessa ristiriidassa sen kanssa, että yksityistielain 29 §:n mukaiseen käytön rajoittamiseen ei lain mukaan tarvita perusteluja eikä välttämättömyysharkintaa ja säännöksessä nimenomaisesti määrätään ilmoittamaan kiellosta liikenteen ohjauslaitteella. Tieliikennelain

71 §:n säännöksen mukaan liikenteen ohjauslaitteen asettamiseen on saatava ainoastaan kunnan suostumus eikä maanomistajalta kysyttyä asiassa ei lupaa eikä suostumusta. Tieliikennelaissa todetaan, ettei kunta voi evätä suostumustaan ilman pätevää syytä. Tässä yhteydessä kunnalle ei anneta oikeutta suorittaa tarpeellisuusharkintaa eikä miettiä ohjauslaitteen välttämättömyyttä tienpidon kannalta, koska tienpitäjä päättää siitä. Tieliikennelaki on hierarkiassa ylempi laki verrattuna yksityistielakiin. Sitä sovelletaan kaikkiin teihin, ellei muussa laissa toisin määrätä. Yksitystielaki on säädetty koskemaan yksityisiä teitä. Yksitystielain 25 § on ns. yleissäännös, kun taas 29 § on sen jälkeen säädetty erityismääräys yhdestä ainoasta asiasta eli tien käyttämisen kieltämisestä. Yksitystielain esitöissä (147/2017) ei 25 §:ssä ole mitään selityksiä, kun taas 29 §:ssä on perusteluja ja ohjeita. Tässä on selvä kollisiotilanne, joka ylimmän tuomioistuimen tulee toimivaltansa mukaisesti ratkaista.

Yksitystielain 25 §:n säännöksen mukaisesti "tielle on asetettava liikennetarpeiden, liikenneturvallisuuden ja tiestä aiheutuvien haittojen tarpeellisen ehkäisemisen kannalta välttämättömät liikenteen ohjauslaitteet". Säännöksen esitöistä ei löydy tarkempaa selvitystä pykälän sisällöstä eikä siitä, kenen "mittapuun" mukaan "välttämätön" kriteeri määräytyy, tienpitäjän, tienkäyttäjien vai maapohjan omistajan. Yksitystielain säännökset ottavat maapohjan omistajalta oikeuksia ja antavat tienpitäjälle lähes kaikki oikeudet, mitä tienpitoon tiealueella liittyy. Sillä perusteella ja koska päätöksen tekee tienpitäjä, joka asettaa ohjauslaitteet saatuaan kunnalta suostumuksen, olisi oletettavaa, että tienpitäjä määrittää myös sen, mikä on välttämätöntä. Kyse on siis subjektiivisesta välttämättömyyden arvioinnista. Tässä 25 §:n säännöksessä ei puhuta mitään erikseen tien käytön rajoittamiseen tarvittavien ohjauslaitteiden asettamisesta, koska sitä koskeva säännös tulee jäljempänä. Kun tienpitäjä päättää asettaa liikenteen ohjauslaitteet, tienpitäjä samalla harkitsee niiden tarpeellisuuden. Maapohjan omistajalla ei ole oikeutta puuttua ohjauslaitteiden asettamiseen eikä myöskään tien käytön kieltämiseen.

Tieliikennelain 71 §:n säännös puolestaan sisältää sen, kuka asettaa liikenteenohjauslaitteet. Pykälän 1 momentin 3 -kohdan mukaan "muulle kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulle tielle tienpitäjä saatuaan siihen kunnan suostumuksen". Esitöiden (HE 180/2017) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan "asettamisella tarkoitetaan yhtäältä hallintopäätöksen tekemisestä ja toisaalta ohjauslaitteen fyysistä pystyttämistä". Tienpitäjä kiinteistölle johtavilla liittymillä on Kiinteistö Oy [REDACTED].

Yksityistielain 29 § 1 momentin mukaan tiekunta tai, jos tiekuntaa ei olisi perustettu, tieosakkaat voivat kieltää tai rajoittaa tienkäyttöä muilta kuin tieosakkailta. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa HE 147/2017 on kirjoitettu "Tiekunnalla olisi oikeus sulkea sen hallinnoima yksityistie sulkulaitteella. Sama koskee tieosakasta yksityistiellä, jolle ei ole perustettu tiekuntaa, jolloin muilla tienpitoon osallistuvilla tieosakkailta tulee olla mahdollisuus käyttää tietä riippumatta sulkulaitteesta". **Kielto annetaan tiedoksi 2 momentin mukaisesti "tien varteen asetetulla asianmukaisella liikennemerkillä tai muulla liikenteenohjauslaitteella, kuten puomilla". Tienpitäjä eli valittaja saa yksityistielain 29 §:n ja tieliikennelain 71 §:n säännösten mukaan laittaa perusteluitta ja ilman tarveharkintaa tien käyttöä rajoittamaan sulkulaitteen saatuaan siihen kunnalta suostumuksen. Tätä suostumusta kunta ei voi evätä kuin painavasta syystä. Nyt vastapuoli eli maanomistaja ei ole edes väittänyt, että olisi kyseessä painava syy vastustaa puomien laitamista liittymille. Minkäänlaista tarpeellisuusharkintaa ei suostumuksen antaminen lain mukaan sisällä.**

Hallinto-oikeuden ratkaisussa molemmissa näkökannoissa on yksimielisyys siitä, että [REDACTED] on ainoa tienpitäjä tontille johtaville tieliittymillä. Kun [REDACTED] on ainoa tienpitäjä, liittymän käytön kieltäminen ja puomien asettaminen on sen yksinomaisessa harkinnassa ja päätösvallassa. Kun [REDACTED] pyytää kaupungilta suostumusta asettaa puomit kumpaankin tieliittymään, se tienpitäjänä on harkinnut asian tarpeellisuuden ja välttämättömyyden oman tieosuutensa kannalta. Yksityistietä perustettaessa maapohjan omistaja voi vastustaa tien tekemistä, mutta viranomaisella on vastustuksesta huolimatta valta määrätä tien paikka ja antaa tieoikeudet sekä päättää siitä rasitteesta maanomistajalle maksettavan korvauksen määrää. Maanomistajalla ei ole erityistä omaa puheoikeutta yksityistien tienpitoa koskevissa asioissa, vaan samat oikeudet kuin tieosakkaalla, jos on yksityistien osakas.

Maanomistaja [REDACTED] on vedonnut perustuslain omistusoikeuden suojaan. Yksityistielakia säädettäessä on hankittu perustuslakivaliokunnan lausunto (PEVL 7/2018). Valiokunnassa on kuultu kuutta asiantuntijaa ja todettu, että laki voidaan säätää normaalissa lainsäätämisyjärjestyksessä. Lisäksi on todettu, että lunastuslain mukaisen täyden korvauksen maksaminen tiealueesta on riittävää ja hyväksyttävää. Kun täysi korvaus maksetaan se antaa maanomistajalle riittävän korvauksen eikä toimi toukkaa omistusoikeutta. Tiealueen käyttämistä yksityistielain mukaisesti eikä päätösvalan siirtymistä tienpitäjälle ei lausunnossa ole katsottu omistusoikeutta loukkaavaksi. Tässä tapauksessa vakituisena asuntona toimivalla [REDACTED] -tilalla on ollut tieoikeus 1980 -luvulta jo ennen kuin [REDACTED] kesämökkkitontteja on

2000 -luvulla lohottu. [REDACTED] ovat ostaneet [REDACTED] tilaksi muodostetun määräalan siten, että tiealueet ovat jo olleet [REDACTED] tilalle johtavina olemassa.

[REDACTED] tilalle johtavista tieliittymistä pidempi (00-2020-K7280) on noin 17 metriä ja lyhyempi Y2003-14244/2 on noin 11 metriä. Tienpitäjällä on oikeus estää muita käyttämästä näitä liittymiään. Sillä, onko tilan rajalla aita, ei ole asiassa merkitystä. Aita on [REDACTED] tilalla. Aidassa olevat portit eivät estä tieliittymien käyttämistä eivätkä luvatonta pysäköintiä liittymälle. Tieliittymät ovat yksityistielain 26 §:n säännöksen mukaan yksin [REDACTED] hoidettavina.

Yksityistiellä on kulkua rajoittavia merkkejä, sillä yleisen tien päättyminen ilmoitetaan liikennemerkillä. Nämä merkit eivät ole estäneet eivätkä estä ulkopuolisia ajajia eikä asiatonta kulkua tieliittymillä. Puomin käyttäminen liittymän alussa on ehdottoman välttämätöntä.

Liitteenä on MML 24.3.2020, [REDACTED], allekirjoitettu kartta, josta tieoikeudet ja -liittymät havainnollisesti näkyvät.

Porissa tammikuun 3. päivänä 2025

Kiinteistö Oy [REDACTED]

Laati:

[REDACTED]

asianajaja, varatuomari,
oik.lis. Porin kaupungista